

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

Aan de fractie van D66 en de fractie van VVD
mevrouw M. El Fassih en de heer G. Noteborn

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake armoedeval en ons
sociaalsysteem

DATUM
30 september 2024
Verzonden 03-10-2024

BIJLAGEN
1

BEHANDELD DOOR
MMP (Martin) Driessen

TELEFOONNUMMER
043 3504693

ONZE REFERENTIE
2024.02693

E-MAILADRES
Martin.Driessen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte mevrouw El Fassih en meneer Noteborn,

Ter inleiding van uw schriftelijke vragen heeft u het volgende naar voren gebracht:

“In het coalitieakkoord is op initiatief van de VVD en D66 afgesproken dat we onderzoek zouden doen naar de mogelijkheden van bijverdienen in de bijstand. We hebben hier in het verleden ook al aandacht voor gevraagd, maar willen graag aanvullende informatie hebben over de armoedeval en ons sociaal systeem om na het zomerreces met een mogelijk voorstel richting de raad te komen.”

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die u namens uw fracties gesteld heeft.

Vraag 1:

Hoeveel mensen zitten in Maastricht in de bijstand en fluctueert dit de laatste jaren sterk?

Antwoord 1:

Volgens de meest recente managementcijfers had Maastricht op peildatum 1 juli 2024 zo'n 3826 cliënten met een bijstandsuitkering, inclusief de kleinere regelingen (de Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers <IOAW>), de Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen <IOAZ> en het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 <Bbz>).

Let wel! Gehuwden vormen ieder apart een cliënt, terwijl ze samen één uitkering krijgen. Het aantal uitkeringsdossiers is hierdoor een stuk lager en bedroeg op peildatum 1 juli 2024 voor Maastricht zo'n 3398.

Voor de vijf gemeenten die in SZMH participeren zijn die cijfers 4815 cliënten en 4241 uitkeringsdossiers.

Op basis van CBS-cijfers steeg het aantal uitkeringsdossiers in Maastricht in het eerste Covid-jaar 2020 wat meer dan het landelijk gemiddelde. In het jaar daarna (2021) daalde het aantal dossiers echter ook weer wat sterker. In 2022 was de daling van het volume vrijwel gelijk aan het landelijk gemiddelde. In 2023 zien we het volume weer gering stijgen. Die lijn zet zich voort in 2024.

DATUM
30 september 2024

Aantal uitkeringsdossiers per december	% toe-/afname landelijk	% toe-/afname Maastricht
2019-2020	+3,6	+4,5
2020-2021	-4,9	-5,8
2021-2022	-3,2	-3,1
2022-2023	+0,9	+0,3
2023-2024*	+0,6	+0,9

*Definitieve cijfers december 2023 - maart 2024

Vraag 2:

Hoeveel ambtenaren en inhuur zijn in dienst om de bijstandsuitkering uit te voeren, beleid te voeren en, om dit deel van de organisatie aan te sturen? Wat is dit omgerekend naar aantal fte, gesplitst tussen ambtenaren en inhuur? We willen namelijk weten wat de totale capaciteit is die nodig is om deze taak uit te voeren? En wat het zou betekenen als deze taak niet bij onze gemeentelijke overheid ondergebracht was?

Antwoord 2:

Het aantal fte dat zich direct bezighoudt met het primaire proces (uitvoering) voor SZMH (Maastricht, Vaals, Gulpen-Witten, Valkenburg en Meerssen), en de volledige kosten van de bedrijfsvoering t.a.v. de uitvoering, opgebouwd uit personele kosten, materiële kosten, kapitaallasten en overhead zijn:

- aantal fte uitvoering SZMH (2024): 167,45
- totale kosten bedrijfsvoering (2024): € 23.440.697

Volgens de verdeelsleutel die SZMH hanteert is het aandeel van Maastricht in de kosten 81,80%, dat is € 19.174.490.

Vraag 3:

Welke uitkeringen verstrekt de gemeente Maastricht en wat is het totaalbedrag in de afgelopen 5 jaren? Hoeveel fte (gesplitst in ambtenaren en inhuur) is in dienst om deze uitkeringen te verzorgen?

Antwoord 3:

Veruit de meeste uitkeringen zijn Participatiewet uitkeringen (bijstandsuitkeringen) Daarnaast zijn er ook kleine regelingen zoals de loaw, loaz en Bbz waar de gemeente uitvoering aan geeft. Kijken we naar de uitgaven over de jaren 2020 tot en met 2023 dan gaat het voor Maastricht alleen al om een bedrag van ongeveer 228 mln. euro.

Voor de vraag met betrekking tot het aantal fte wordt verwezen naar het antwoord op vraag 2.

Vraag 4:

Zijn er uitkeringen die wij als gemeente zelf bovenwettelijk als beleid hebben ingevoerd? Zo ja, welke zijn dat en wat is het totaalbedrag per jaar?

Antwoord:

DATUM
30 september 2024

Antwoord 4:

Maastricht en de in SZMH participerende Heuvelland gemeenten hebben vooruitlopend op de Participatiewet in balans in 2021 al bepaald dat een forfaitair bedrag van € 1.200,- per kalenderjaar aan giften wordt vrijgelaten. In 2023 is dit bedrag verhoogd naar € 1.800,- per kalenderjaar met name als gevolg van de hoge inflatie. Omdat giften onder het forfaitaire bedrag niet hoeven te worden gemeld is er geen zicht op een totaalbedrag.

Overigens kent de Participatiewet al een wettelijke grondslag voor het vrijlaten van giften maar dan op individuele basis en niet met toepassing van een forfaitair vrijlatingsbedrag.

Wat verder nog (voorlopig) als buitenwettelijk begunstigend kan worden beschouwd is het uitvoering geven aan de door de gemeenteraad aangenomen motie om de inkomstenvrijlating van de Participatiewet waarvoor nu nog een leeftijdsgrens geldt van 27 jaar en ouder ook toe te passen voor jongeren onder de 27 jaar. De verwachting is dat dit eind 2024 kan worden geëffectueerd.

Vraag 5:

Kunt u ons een beeld schetsen hoeveel mensen in de gemeente Maastricht toeslagen ontvangen, welke dat zijn en of de gemeente ervoor verantwoordelijk is of de Rijksoverheid? Graag per toeslag specificeren

Antwoord 5:

Maastricht heeft geen zicht op het aantal inwoners dat een huur- zorg- en/of kinderopvangtoeslag ontvangt.

Zie in dit verband ook het antwoord op vraag 7, waarin kort een belangrijke gemeentelijke toeslag (de individuele inkomenstoeslag) wordt toegelicht.

Vraag 6:

Is er lokaal of landelijk recent een onderzoek geweest naar de armoedeval waarin ook bedragen genoemd worden en zou u ons deze als bijlage kunnen toevoegen?

Antwoord 6:

Het Nibud heeft nog een Minima-effectrapportage voor de gemeente Utrecht opgesteld rondom uitstroom- en armoedeval. Nibud heeft daarvoor eigen landelijke informatie gekoppeld aan Utrechts lokaal minimabeleid. Zo kan worden nagegaan voor welke huishoudtypes bij uitstroom armoedeval optreedt, maar ook armoedeval bij mensen die vanuit een laag inkomen naar een wat hoger inkomen gaan.

Het rapport treft u als bijlage aan. Maastricht is voornemens ook een Minima-effectrapportage te laten uitvoeren door het Nibud. In de Domeinvergadering van 8 oktober a.s. wordt hier meer informatie over gedeeld.

Vraag 7:

Welke maatregelen hebben we als gemeente Maastricht genomen die de armoedeval verhogen en wat zijn de kosten daarvan voor de gemeente en het aantal mensen die van de maatregel gebruik maken? Graag kosten en gebruikers per maatregel uitspecificeren.

DATUM
30 september 2024

Antwoord 7:

Een voorbeeld van een regeling waarbij armoedeval optreedt, is eigenlijk een landelijke regeling die verplicht via de Participatiewet door gemeenten wordt uitgevoerd maar die lokaal wel anders kan worden ingevuld. Het gaat dan om de individuele inkomenstoelage. Gemeenten bepalen zelf onder een laag inkomen wordt verstaan, hoe lang een inwoner dit lage inkomen moet hebben en hoe hoog de toeslag is. Maastricht verstrekt de individuele inkomenstoelage aan inwoners die langer dan drie jaar een inkomen hebben op bijstandsniveau (100% sociaal minimum). Een alleenstaande ontvangt € 510,-, een alleenstaand ouder € 642,- en gehuwden € 716,-.

Volgens interne cijfers (Cognos) is er in 2023 aan 2379 inwoners een individuele inkomenstoelage verstrekt. In totaal ging het om bijna € 1,3 mln.

Een andere regeling die van invloed is op armoedeval, is de kwijtschelding gemeentelijke belastingen waarvan de inkomensgrens echter landelijk is vastgelegd op bijstandsniveau. Gaat iemand werken vanuit de bijstand en komt zijn inkomen boven bijstandsniveau te liggen dan verliest hij die kwijtschelding. We kunnen de inkomensgrens niet zelf aanpassen.

Volgens cijfers van het BsGW is er in 2023 aan ongeveer 6600 mensen in Maastricht kwijtschelding verleend voor een bedrag van zo'n 2,2 mln. Hieronder vallen heel veel mensen met een bijstandsuitkering en veel ouderen met alleen een uitkering op grond van de Algemene Ouderdomswet (AOW).

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Alain Garnier
Wethouder Sociale zaken, Gezondheid, Arbeidsmarktbeleid en Vastgoed

Schriftelijke vragen